

Israel

Miletić, Filip

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Rijeka, Academy of Applied Arts / Sveučilište u Rijeci, Akademija primijenjenih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:279:754177>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-18**

University of Rijeka
Academy of
Applied Arts

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Academy of Applied Arts - Repository APURI](#)

SVEUČILIŠTE U RIJECI

AKADEMIJA PRIMIJENJENIH UMJETNOSTI

Prijediplomski sveučilišni studij Primijenjene umjetnosti

ZAVRŠNI RAD

ISRAEL

Mentor: Prof. Art. Mladen Mikulin

Filip Miletić, 0287008983

Rijeka, lipanj, 2024.

Sadržaj

1.UVOD	2
2. MOTIVIKA, MATERIJAL I NAČIN OBRADE KAO IZRAZ IDEJE	2
3. PROCES RADA.....	3
4.ZAKLJUČAK	6

1. UVOD

Egzistencijalna pitanja su oduvijek predstavljala izazov za čovjeka, tko smo, odakle dolazimo, gdje idemo i u čemu je smisao našeg postojanja upravo ovdje i sada. Ono što smatram da je srž postojanja jest svijest, koju pokušavamo još sa početkom egocentrizma, to jest renesanse, smjestiti u prostor i vrijeme ignorirajući bilokakve mitološke priče, religijske tekstove postanka, koje su čovjeku služile da enigmu postojanja prepusti metafizičkom. Čovjekova svijest, od kako postoji i u slučaju da djeluje ispravno, ne može odgonetnuti samu sebe, njen početak niti kraj. Sa prosvjetiteljstvom čovjek je odlučio odgovore o našem realitetu tražiti u znanosti i strogom metodološkom pristupu, koja je sama po sebi ograničena sa postavljanjem idealnih parametara koje je gotovo nemoguće primijeniti na nešto što je neobuhvatljivo, to jest svijest. Mnogi umjetnici bavili su se egzistencijalnim pitanjima, pogotovo u povijesnim periodima koji su bili obilježeni velikom patnjom i katastrofama. Današnjica je u velikoj mjeri obilježena na isti način, kako ratovima i ekonomskim krizama na globalnoj razini, tako i beznađem i mentalnim poteškoćama pojedinaca na individualnoj razini. Ovim radom pokušavam prikazati na jednostavan način spomenuta promišljanja i prikazati svoje poteškoće sa prepuštanjem metafizičkom.

2. MOTIVIKA, MATERIJAL I NAČIN OBRADE KAO IZRAZ IDEJE

Skulptura prikazuje stilizirani portret imaginarnog lika, koji svojim karakteristikama asocira na pripadnika domorodačkih civilizacija američkih kontinenata, konkretnije Indijanaca. Indijanac u zapadnoj kulturi na površnoj razini, u velikoj mjeri radi filmske produkcije kaubojskih filmova simbolizira primitivno, ne civilizirano društvo, tribalizam, barbarizam i iskonske nagone. Na dubljoj razini predstavlja duhovnost, povezanost i prepuštenost prirodi. Stoga je skulptura izrađena od drveta i obrađena u stilu nalik na indijanske toteme, s kojim su domorodačka društva kroz kiparstvo prikazivala odnos s duhovnim bićem.¹ Domorodačke civilizacije, radi dolaska Europljana na američke kontinente, povežujemo sa izumiranjem, istrebljenjem i padom pod tehnološkim ostvarenjima razvijenijih društava. Portret prikazuje bolnu grimasu i pogled koji je uperen u nebo. Nebo je za mnoge civilizacije bilo vodilja, svojevrstan božanski izvor i mjesto gdje obitavaju duhovna bića. Stoga grimasa i pogled upućuju na vapaj za onim što je iznad nas, vapaj za metafizičkim koji je iniciran zasićenjem i nemogućnosti prevladavanja egzistencijalnih patnji onime što je na našoj razini, u materijalnoj realnosti.

Drvo je tradicionalni, prirodni kiparski materijal kojim su se naročito koristile domorodačke civilizacije radi njegove dostupnosti i relativno lake obrade koji ne iziskuje kompleksne alate. Sam čin rezbarenja drva i izrade totemskih skulptura čin je zapisivanja i uobličavanja vjerovanja pojedinca ili u ovom slučaju skupine. Za ovu skulpturu korištena je pinijska, to je meko crnogorično drvo pogodno za rezbarenje i široku primjenu. Obično ima žućkastu ili crvenkasto-bijelu nijansu koja postepeno tamni. Poznato je po svojoj izdržljivosti, no za rezbarenje može biti prilično izazovno pošto je sklono pucanju i krhotinama.²

¹ Britannica, Totemism, <https://www.britannica.com/topic/totemism-religion> (pristupljeno 15.6.2024)

² Wood carving for you, <https://woodcarving4u.com/which-type-of-wood-is-the-best-for-carving/> (Pristupljeno 15.6.2024.)

Nedostaci samog materijala, poput truleži i pucanja, pogodni su za prikaz ovakve vrste skulpture pošto naglašavaju destruktivni element portreta i samu dramatiku grimase.

Skulptura je rezbarena uskim, blago zakrivljenim dljetom, kako bi tekstura površine bila što nemirnija i pridonijela dramatičnosti prikaza. Oštećenja materijala i perforacije od truljenja nisu sanirani kako bi se naglasila priroda materijala i njegova sklonost propadanju, što se uklapa u sam idejni koncept rada. Konačno, skulptura je paljena kako bi se postigla tamnija patina i izrazila tekstura, što isto tako dodaje dramatici prikaza.

Naziv rada Israel, opisuje poveznicu vlastitog procesa prepuštanja metafizičkom ili Bogu, borbi sa svjetovnim, žudnjama, željama, nezadovoljstvima i onim što to nadilazi. Referiram i se na Bibliju pošto je kršćanstvo poznata duhovna praksa većini populacije zapadne kulture. Izrael prema Bibliji, je ime koje je dodijeljeno Jakovu, nakon njegovog hrvanja sa Bogom.³ To je priča o prevladavanju metafizičkog, i o uzaludnoj borbi sa istim pošto se egzistencija ne može definirati bez takvog pojma.

3. PROCES RADA

Rad je prvotno izrađen u glini prema crtežu, glineni model umanjen je trostruko od originalnog rada.

Glineni model

Za odabrano drvo određeni su gabariti skulpture te je prema njima višak drva odrezan motornom pilom. Nakon definiranja gabarita drva, ucrtane su konture prednjeg i bočnog rakursa prema glinenom modelu.

³ Postanak 32,29

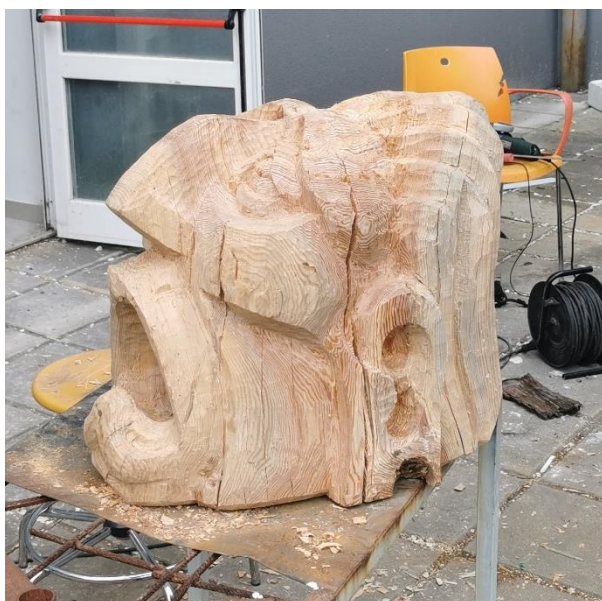
Prikaz kontura

Prema ucrtanim linijama ugrubo se oduzima drvo kako bi se došlo do osnovnog oblika skulpture, nakon čega su rezbareni sve finiji pregibi u plohama do detalja poput nosa, usana i očiju.

Prikaz faza rezbarenja

Kada je rezbarenje završeno skulptura je paljena, pomoću bacača plamena pogonjenog na plin.

Dovršena skulptura i paljenje

Konačno metalnom četkom skinuta je čađ koja je nastala prilikom paljenja nakon čega je skulptura bila spremna za izlaganje.

Izložena skulptura

4.ZAKLJUČAK

Cilj ovog rada bio je na jednostavan i prost način, prikazati kompleksnu ideju i emociju. Sam prikaz ljudskog lika s bolnom grimasom upućuje na problem, dok pogled upućuje na izvor problema ili u ovom slučaju rješenje. Bol je emocija koja može obilježiti naše živote do mjere da nas permanentno ograniči, no bol je često i transformirajući proces koji nas dovede do vapaja za višom silom kako god da ju shvaćamo i naše potpuno prepuštanje istoj što dovodi do oslobođenja. Skulptura na simboličnoj razini predstavlja iskonsku, primordijalnu potrebu koju smatram da mnoštvo u današnjici ignorira i zanemaruje pod utjecajem sveprisutne tehnologije koja nam ne pomaže već nas nepovratno mijenja i znanosti koja ne uspijeva odgovoriti na najdublja pitanja, pridonoseći uvelike konfuziji i nezadovoljstvu. U konačnici ljudska vrsta je vrsta koja štuje od kako postoji i u današnje vrijeme, u deficitu štovanog božanstva, štujemo materijalno i prolazno te nas to dovodi za vapajem prema nebesima, onog što smo sigurni da je veće od nas i naših života u nadi da ćemo pronaći spas.

5.POPIS KORIŠTENE LITERATURE

1. *Biblija: Stari i Novi zavjet* (1995). Gl. ur. J. Kaštelan, B. Duda. Zagreb: Kršćanska sadašnjost
2. Britannica, Totemism, <https://www.britannica.com/topic/totemism-religion> (pristupljeno 15.6.2024)
3. Wood carving for you, <https://woodcarving4u.com/which-type-of-wood-is-the-best-for-carving/> (Pristupljeno 15.6.2024.)